

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy w Płocku oddalił powództwo Z. S. przeciwko A. D. o zapłatę kwoty 10.301,54 zł (pkt I) i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd Rejonowy ustalił, że kontrahent powoda – (...) (...) (...) a.s w P. (C.) zlecił powodowi przewóz na trasie S. – S. (C.), a powód zlecił powyższy przewóz pozwanej. W liście przewozowym jako nadawca został wpisany (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., jako przewoźnik A. D., a jako odbiorca A. B. w C.. Przewożonym towarem był nawóz w ilości 25,36 ton. Towar był przewożony luzem na wywrotce typu łódka. W trakcie przewozu w wyniku ulewy uszkodzeniu uległa plandeka i towar uległ zamknięciu. Fakt ten został odnotowany w liście przewozowym, a informacja o tym została podpisana przez kierowcę. Reklamację

do (...) (...) (...) a.s. złożyła firma (...) s.ro. z siedzibą w B., informując, że cała wartość towaru to 234.580 (...) bez VAT a szkoda obejmuje 55% wartości towaru.

W wysokości szkody ujęto przemoczenie, stwardnienie, utratę granulacji, niską jakość zastosowania, dodatkowe koszty związane z dalszym manipulowaniem nawozem. W piśmie tym stwierdzono, że podjęto próby wstrzymania procesu stwardnienia, co jednak ma wpływ na strukturę nawozu, a co za tym idzie na możliwość jego wykorzystania.

W związku z uszkodzeniem towaru (...) (...) (...) a.s. obciążył powoda kwotą 10.301,54 zł i wystawił fakturę VAT, a następnie potrącił swoją wierzytelność

z wierzytelnością Z. S. przysługującą mu z tytułu wynagrodzenia za wykonanie innych przewozów na rzecz tej Spółki.

Wobec powyższego powód obciążył pozwaną kwotą 10.301,54 zł i wezwał ją do zapłaty, zakreślając termin wykonania zobowiązania.

Sąd Rejonowy ustalił także, że w przedmiocie powyższej szkody toczyło się postępowanie likwidacyjne przed ubezpieczycielem pozwanego, który odmówił wypłaty odszkodowania, powołując się na powstanie szkody w wyniku zdarzenia losowego w postaci burzy z ulewnym deszczem.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieudowodnione, zarówno co do zasady – z uwagi na brak wykazania roli pozwanej w procesie przewozu (jeden z przewoźników sukcesywnych czy też przewoźnik podwykonawca) co uniemożliwiało ustalenie zasad odpowiedzialności pozwanej i w konsekwencji potwierdzenie legitymacji materialnej powoda do wystąpienia z roszczeniem, jak i co do wysokości szkody. Nie można bowiem w tym zakresie poprzestać na nieweryfikowalnej wartości szkody zawartej w nocie obciążeniowej kontrahenta powoda.

Powód wniósł apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w całości.

Powód podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mogących mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia poprzez:

1. bezzasadne i sprzeczne z materiałem dowodowym przyjęcie, iż nie można ustalić według jakich zasad należy stwierdzić odpowiedzialność poszczególnych uczestników z uwagi na okoliczność, iż powód nie przedstawił dowodów dotyczących historii zleceń przewozu, podczas gdy powód już do pozwu załączył: umowę o transport towarów nr (...), CMR (międzynarodowy samochodowy list przewozowy), zlecenie transportowe nr (...) wraz ze specyfikacją wysyłkową – a także zeznania M. Z. i powoda wskazując, iż w toku procesu została udowodniona historia przedmiotowego przewozu,

2. nieprawidłowe ustalenie, iż powód nie wykazał wysokości szkody, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż powód w pełni szkodę udowodnił.

W oparciu o powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji powoda w całości oraz o zasądzenie w postępowaniu apelacyjnym od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podniesiony przez powoda zarzut błędu w ustaleniach faktycznych należy utożsamiać z zarzutem przekroczenia zasady swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 k.p.c.), w wyniku czego miało dojść do ustalenia stanu faktycznego nie mającego zakotwiczenia w zgromadzonym materiale dowodowym, czy to na skutek jedynie wybiórczej analizy przeprowadzonych dowodów, czy poprzez brak logiki w powiązaniu faktów, czy też niezgodność wyprowadzonych wniosków z zasadami doświadczenia życiowego.

Skarżący nie wykazał, aby ustalając podstawę faktyczną rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy przekroczył kryteria sędziowskiej oceny wynikające z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska skarżącego i przyjmuje za własne ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy.

Trafnie wskazał Sąd I instancji, że przedstawione przez powoda dowody z dokumentów nie pozwalają na jednoznaczne ustalenie, jaka była rola pozwanej w procesie przewozu i jaki rodzaj umowy łączył powoda z pozwaną. Do takiego wniosku prowadzi właśnie wszechstronna analiza całego zgromadzonego materiału dowodowego, w tym listu przewozowego oraz zgłoszenia reklamacyjnego, które w swoich wywodach powód pomija.

Z powołanych dokumentów wynika, że w procesie przewozu poza powodem i pozwanym oraz nadawcą i odbiorcą towaru występowały ponadto inne podmioty, tj. (...) a.s. z siedzibą w C. oraz (...) z siedzibą w C.. Powód nie wyjaśnił ich roli w procesie przewozu, nie przedstawił też dokumentów, z których można by rolę tę wywieść.

Trafnie wskazał Sąd I instancji, że brak możliwości dokonania ustaleń w tym zakresie nie pozwalał na uznanie za dowiedzioną legitymacji materialnej powoda do dochodzenia roszczenia odszkodowawczego na podstawie regulacji Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu towarów (CMR) z 19 maja 1956 roku.

Nawet jednak zakładając teoretycznie, zgodnie z twierdzeniem powoda, że strony niniejszego procesu łączył stosunek zobowiązaniowy, wynikający ze zlecenia transportowego nr (...), a pozwana była podwykonawcą, a nie kolejnym przewoźnikiem w ramach przewozu sukcesywnego, to powód nie wykazał, aby jego zleceniodawca – (...) (...) (...) a.s. uregulował należności z tytułu szkody osobie uprawnionej. Dopiero wykazanie tej okoliczności uprawniałoby powoda do dochodzenia w ramach regresu odszkodowania od pozwanej, choć i w takim wypadku legitymacja powoda może budzić wątpliwości, o czym poniżej.

Ponadto należy przyznać rację pozwanej, która w odpowiedzi na apelację podnosi, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie zostało udowodnione czy w ogóle wystąpiła szkoda w przewożonym towarze. Wątpliwość ta jest uzasadniona w kontekście treści reklamacji. Wynika z niej, że nawóz został poddany działaniom zmierzającym do uniknięcia jego stwardnienia, a czynność ta musi być powtarzana kilka razy do

czasu zastosowania nawozu. Powyższe oznacza, że zastosowanie nawozu, pomimo jego zamknięcia, nie było wykluczone. Ewentualną szkodę w takiej sytuacji stanowić mogły koszty kilkukrotnego mechanicznego rozbijania i przemieszczania nawozu w celu wstrzymania procesu jego stwardnienia. Nie zostało udowodnione, a ciężar w tym zakresie spoczywał na stronie powodowej, czy podmiot uprawniony rzeczywiście poniósł szkodę w postaci braku możliwości użycia towaru, a jeśli tak, to czy szkoda ta została wyrównana i przez kogo, w szczególności czy podmiotem tym był (...)(...)(...) a.s.

Chybiony okazał się także zarzut stawiany zaskarżonemu orzeczeniu, błędnego ustalenia, że powód nie udowodnił wysokości szkody. Nie może bowiem stanowić wystarczającego dowodu na tę okoliczność nota obciążeniowa i faktura, którą został obciążony powód. Wskazać bowiem należy, że wysokość objętej nią kwoty nie wynika ani z protokołu szkody – taki dokument nie został sporządzony po dostarczeniu towaru na miejsca przeznaczenia – ani z listu przewozowego CMR. Z adnotacji zawartej na liście przewozowym nie sposób nawet wywieść, jaka ilość towaru została uszkodzona. Natomiast

z reklamacji wynika, że pomimo zamknięcia nawóz zostanie wykorzystany, ale wymaga to poniesienia dodatkowych kosztów w celu uniknięcia stwardnienia. W tych okolicznościach obciążenie pozwanego automatycznie kwotą, która została obciążony powód, nie można uznać za wystarczające na okoliczność wykazania wysokości szkody.

Dodatkowo podnieść należy, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 14 kwietnia 2016 r., II CSK 338/15, osobą legitymowaną

do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkód w substancji towaru jest -

z mocy przepisów Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) sporządzonej w Genewie dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238

ze zm.) - nadawca albo odbiorca, w zależności od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania towarem.

Prawo to wygasa po stronie nadawcy z mocy art. 12 ust. 2 Konwencji CMR z chwilą wykonania przez odbiorcę uprawnień, o których mowa w art. 13 ust. 1 Konwencji CMR, a postacią substytutu tego prawa do rozporządzania towarem jest m.in. dochodzenie roszczeń odszkodowawczych. Z chwilą więc bezspornego przekazania odbiorcy za pokwitowaniem przesyłki wraz z drugim egzemplarzem listu przewozowego

to już tylko odbiorca, a nie nadawca uprawniony jest do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkód w przesyłce i to nawet niezależnie od tego, gdzie ta przesyłka się znajduje (Leagalis numer 1444970). W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał także, że regulacja Konwencji jest wyczerpująca, i wyklucza zastosowanie normy ogólnej art. 471 k.c. dotyczącej odpowiedzialności kontraktowej.

Ponieważ w niniejszej sprawie powód nie był ani nadawcą ani odbiorcą towaru, nie ma legitymacji do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od pozwanej, nawet jeśli przyjąć, że była ona jako podwykonawca, przewoźnikiem w międzynarodowym przewozie towarów.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda na podstawie

art. 385 k.p.c. jako bezzasadną, obciążając go kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej, zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. Wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej będącego radcą prawnym zostało ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw.

z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804, ze zm.),

w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 roku, z uwagi na datę wniesienia apelacji.